

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes
aliquot**

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula VI. Per negationem non est dividendum

urn:nbn:de:bsz:31-102400

in loquendō ad regulas Grammaticorum. Non enim jurisconsulto permiffum est, ut dicat, *patres potestas*, aut *nuptie incesti*. E. etiam in dividendō & definiendō ad regulas Logicorum adstricti sunt: quia ut Grammatica est ars docens loqui, sic Logica est ars docens definire & dividere, & quantum juris illa habet in sermonem, tantum hæc habet in definitiones & divisiones. Præterea jurisconsultis in argumentando non licet transgredi regulas Logicorum. E. nec in definiendo & dividendo quia eadē est ratio, cum Logici sit nō minus regulas definiendi & dividendi proponere, quā modū argumētandi docere. Antecedens patet, quia ipsis nō licet argumentari in primā figurā ex minore negativā, aut majore particulari, nec in secundā ex utrāque præmissarū affirmativā.

REGULA VI.

Per negationem non est dividendum.

I. Duplex est negatio, absoluta & privativa.

Illa est terminus negativus alteri contradictoriē oppositus: ut *non homo*, qui homini contradictoriē opponitur. Hæc est terminus negativus alteri privativē oppositus: ut *sepmus*, qui est privatio vigiliæ. De utrāque negatione Regula intelligenda videtur, & est sensus; *Cum aliquid dividitur in partes, constitutō tēō vel pluribus membris positivis, non esse addendum aliud, quod negationem eorū vel eorum significet, sive illa negatio privativa sit, sive absoluta.*

II.

II. Quod tamen ad divisionem subjecti in accidentia, & similes divisiones extendendum esse non existimo. Quid enim desideratur, si dicatur, *animalium aliud vigilat, aliud dormit*? Et usitata est divisio vocis in *significativam & non significativam*. Et ratio est, quia nihil impedit, quominus negatio sit accidens alicujus. Quod si universalem in species & differentias essentialis dividere velimus, certum est, nullam partem posse esse negativam: negatio enim non est species alicujus positivi, neque ut differentia essentialis illi subicitur.

III. Tribus tamen de causis, (inquit Fonseca *Lib. IV, Inst. c. XII.*) cogimur interdum dividere rem in partem unam, & in negationem alterius partis. Prima est, ut faciamus divisionem necessariam, & quam nemo negare possit: de quacunque enim revera est affirmatio vel negatio. Secunda est, quia sæpe numero reliqua pars, aut partes, ex opposito illis respondentes, carent nominibus positivis, quo fit, ut ad negativas sit confugiendum, ut cum *substantiâ* dividimus in *corpoream*; & *incorporeâ*, *animali* in *rationali* & *irrationali*, quia ignoramus veras differentias, quæ Angelû & brutum constituunt; nisi forte brutû animal est una quædam species animalis. Tertia est, si partes, in quas divisio immediatè faciendâ est, fuerint plures, quàm perspicuitas divisionis pati possit. Tunc enim omnes præter unam significandâ sunt nomi-

ne ne
nata,
nomi
comp
quada
vero p

Cujus

I.
nere r
cessar
prohi
medic
sionis
specia

II.
contra
tradid
lud re
ut hon
eti ut
quitur
substan
ter cor
tivum
as, qui

ne

ne negativò : ut si dicas *bestiarum alie sunt pennate, alie implumes.* Nisi velis partes quasdam nominare, reliquas verò omnes paucis verbis complecti : ut si dicas : *figurarum rectilinearum, quaedam est trium laterum, quaedam quatuor, alie vero plurium, &c.*

REGULA VII.

Cujus divisionis membra continent rationes contradictorias, inter ea non datur medium.

I. Atqui inquis I. membra non debent continere rationes contradictorias, aliàs alterum necessariò esset negativum, quod præced. Regulâ prohibitum fuit. II. Omnia contradictoria carent medio ; quid ergò opus est, hoc de membris divisionis, rationes contradictorias importantibus, specialiter docere ?

II. Resp. ad I. Aliud est, aliqua esse *formaliter contradictoria*, aliud *continere vel includere contradictoria*, seu *rationes contradictorias*. Ad illud requiritur, ut alterum sit terminus negativus, ut *homo, non homo*. At hoc potest contingere, etsi utrumque sit positivum, quatenus ex uno sequitur negatio alterius : sicut cum *ens* dividitur in *substantiam & accidens*, partes non sunt formaliter contradictoriae, cum utraque sit aliquid positivum, continent tamen rationes contradictorias, quia *accidens* est *ens* in alio tanquam in subje-

Bbb

ctò,